

Тойм ба үндэслэл

<p>Үзүүлэлт</p>	<p>9. Хамгаалах үйл ажиллагаанд судалгаа болон баримтжуулалт түүнчлэн шинжлэх ухаан, техник, урлагийн судалгаа зэрэг нь хувь нэмэр оруулдаг эсэх.</p>	
<p>Үнэлгээний хүчин зүйлүүд</p>	<p>Энэхүү үзүүлэлтийг оролцогч талуудаар хянуулж тайлагнуулсан үндэсний түвшний гурван хүчин зүйл дээр үндэслэн үнэлдэг:</p>	
	<p>9.1 Судалгаа, шинжлэх ухаан, техник, уран сайхны судалгаа, баримт бичиг, архивын үйл ажиллагааг дэмжих санхүүгийн болон бусад хэлбэрийг хамгаалахад чиглэгдсэн, холбогдох ёс зүйн зарчмуудын дагуу явагддаг.</p>	<p>Зүйл 13(с) OD 173, OD 175</p>
	<p>9.2 СББӨ-ийг ерөнхийд нь болон СББӨ-ийн тусгай элементүүдийг хамгаалахад чиглэсэн арга барил, нөлөөллийн талаархи судалгааг дэмждэг.</p>	<p>Зүйл 13(с) OD 162</p>
	<p>9.3 СББӨ-ийн дадлагажигч, өвлөн уламжлагч нар өөрсдийн үнэ төлбөргүй, урьдчилан, тогтвортой, мэдээлэлтэй зөвшөөрөлтэйгээр хийсэн судалгааны үр дүн, шинжлэх ухаан, техник, урлагийн судалгааг удирдах, хэрэгжүүлэх, түгээхэд оролцдог.</p>	<p>OD 109(a), OD 109(e), OD 153(b)(ii), OD 175 EP 1, EP 7</p>

<p>ТХЗ болон бусад холбогдох үзүүлэлтүүд</p>	<p>Тогтвортой хөгжлийн зорилтууд: Энэхүү үзүүлэлт нь “Дэлхийн соёлын болон байгалийн өвийг хамгаалах, хамгаалах хүчин чармайлтыг бэхжүүлэх” ТХЗ-ын зорилт 11.4-д нийцэж байна. Тэгэхээр өргөн утгаараа бол СББӨ болон түүний хамгааллын талаарх судалгаа, баримтжуулалт нь тогтвортой хөдөө аж ахуй (ТХЗ 2), эрүүл мэнд, сайн сайхан байдал (ТХЗ 3), тогтвортой усны хэрэглээ (ТХЗ 6) эсвэл биологийн төрөл зүйл (ТХЗ 15) зэрэг олон ТХЗ-д нөлөөлж болно.</p> <p>Бусад үзүүлэлтүүдийн хамаарал: Энэ үзүүлэлтийг 10-р заалттай хамт авч үзэх нь зүйтэй. Энд буй гол анхаарал буюу зорилго нь Конвенцийн үзэл санаа, зорилгод нийцүүлэн судалгаа, баримтжуулалтын үйл явц, тэдгээрийг хэрхэн явуулах, дэмжих талаар юм. Үзүүлэлт 10 нь судалгаа, баримт бичгийн ололтууд, үр дүнгүүдийг болон эдгээр үр дүнг хамгаалалтыг сайжруулах, бодлого боловсруулалтыг бэхжүүлэхэд хэрхэн ашиглах талаар анхаарлыг хандуулдаг. Судалгаа, баримтжуулалтын үйл явц, үр дүнд анхаарлаа хандуулахын тулд эдгээр хоёр үзүүлэлт нь баримтжуулалтыг дэмжих байгууллагуудтай холбоотой Үзүүлэлт 1, баримт бичгийг хуваалцах замаар олон улсын хамтын ажиллагаатай холбоотой 24-р үзүүлэлтийг дэмжиж байна. Үзүүлэлт 22 нь шинжлэх ухаан, техник, урлагийн судалгаанд хамаарах боловч судалгааны объект нь СББӨ өөрөө биш харин СББӨ-г хамгаалах хөтөлбөр, арга хэмжээ юм.</p>
<p>Үйл ажиллагааны үндэслэл</p>	<p>2.3-т заасны дагуу хамгаалалтыг бүрдүүлдэг арга хэмжээг явуулахад баримтжуулалт, судалгаа нь чухал үүрэг гүйцэтгэдэг. Улс орнуудыг “үр дүнтэй хамгаалалт явуулах үүднээс шинжлэх ухаан, техник, урлагийн судалгаа, түүнчлэн судалгааны арга зүйг дэмжихийг” мөн уриалж байдаг байна (13(с) зүйл). Үйл ажиллагааны удирдамжийн тодорхой заалтууд нь ийм судалгааны хамрах хүрээ, түүнийг хэрхэн хийх талаар илүү тодорхой зааж, дадлагажигч, өвлөн уламжлагч нарыг судалгааны үйл явцад өргөн, идэвхтэй оролцох талаар, тэр дундаа тэдний үнэ төлбөргүй, урьдчилан, тогтвортой, мэдээлэлтэй зөвшөөрөл авах талаар онцлон тусгасан байдаг. Мэдээжийн хэрэг СББӨ-ийн практик ба илэрхийллийн судалгаа, баримтжуулалтыг олон улс оронд олон зуу зуун жилийн турш хийж ирсэн боловч Конвенцид ийм ажлыг хамгаалахад чиглүүлэх ёстойг нэмж онцлон тэмдэглэсэн байдаг. Энэ нь мөн хамгаалах янз бүрийн стратеги, аргуудын үр нөлөө, нөлөөллийн судалгааг өөртөө багтааж болно.</p>

Гол нэр томъёо	<ul style="list-style-type: none"> · Шинжлэх ухаан, техник, урлагийн судалгаа · Соёлын биет бус өвийг хамгаалах ёс зүйн зарчим · СББӨ-ийн элементүүд · Бичигдсэн байх (тусгагдсан эсэхээс үл хамааран) · Дасгалжуулагч, өвлөн уламжлагч нар · Оролцоо эсвэл оролцоотой байдал · Түгээлт · Үнэгүй, урьдчилсан, тогтвортой ба мэдээлсэн зөвшөөрөл
-----------------------	---

Хяналт-шинжилгээ хийх, үе үе тайлагнах тухай тусгай заавар

Хяналтын ашиг тус	<p>Хяналт шинжилгээ хийх нь тухайн муж улсад түүний янз бүрийн судалгаа, баримт бичгийн байгууллагууд нь (Үзүүлэлт 1-ийг харна уу) хамгаалалтын үйл ажиллагаанд хэр үр дүнтэй хувь нэмэр оруулж байгааг үнэлэхэд тусалж чадна. Хяналт шинжилгээ хийх нь тус судалгаа, баримтжуулалтын хүчин чармайлтыг дэмжих санхүүгийн эх үүсвэрийн боломжийн талаар шинэ боломжуудыг гаргаж өгдөг бөгөөд санхүүжилтийн хомсдолд орсон газруудыг тодруулж өгдөг. Мөн судалгаа, баримтжуулалтын явцад холбогдох ёс зүйн зарчмууд, ялангуяа үнэ төлбөргүй, урьдчилан, тогтвортой, мэдээлэлтэй зөвшөөрөл авах зарчмыг дагаж мөрдөж байгаа эсэхийг шалгана. Дэлхийн түвшинд хяналт-шинжилгээ хийх нь тодорхой улс орон эсвэл бүс нутагт олон улсын хамтын ажиллагаа, тусламжаар шийдвэрлэх боломжтой санхүүжилтийн хомсдол байгаа эсэхийг харуулж чадна. Дэлхийн түвшинд хийгдсэн хяналт-шинжилгээ нь судалгаа, баримтжуулалтын бүх үе шат, тэр дундаа үр дүнгээ түгээх зэрэг үеүүдэд дадлагажигч, өвлөн уламжлагч нарын аль болох өргөн оролцоог нэмэгдүүлэхэд үр дүнтэй нь батлагдсан сайн туршлага, шинэлэг стратегиудыг тодорхойлох боломжийг бий болгодог.</p>
--------------------------	---

Мэдээллийн эх сурвалж, цуглуулга

Хэрэв төрөөс судалгаа, баримтжуулалтын үйл ажиллагааг дэмжихэд зориулж санхүүжилт олгодог бол эдгээр санхүүжилтийн бүртгэлийг олж авах боломжтой; хэрэв зөвлөлдөх байгууллага эсвэл зохицуулалтын механизм байгаа бол гуравдагч этгээдээс санхүүжилтийн практикийн талаарх мэдээллийг авах боломжтой. Санхүүжилтийн удирдамж, судалгааны стратеги нь судалгаа, баримтжуулалтын үйл явцад дадлагажигч, судлаачдын аль болох өргөн оролцоог хамарч болно. Хэрэв судалгаа, баримт бичгийн үр дүнд хэвлэл, үзэсгэлэн, хурал болон бусад олон нийтэд зориулсан илтгэл тавигдсан бол тухайн үр дүнгүүд ихэвчлэн гарч ирэх болно. Судалгааны журам, протокол эсвэл бодлого нь үнэ төлбөргүй, урьдчилан, тогтвортой, мэдээлэлжсэн зөвшөөрөл авах шаардлагатай эсэхийг зааж өгч, зөвлөгөө авах боломжийг бүтээх боломжтой.

Боломжит мэдээллийн эх сурвалжууд

- Соёлын яамны баримтжуулалтыг дэмжих бусад санхүүжилтийн эх үүсвэр төсөв, тайлан эсвэл судалгаа
- Санхүүжүүлэгчдийн санхүүжилтийн зарлал, удирдамж
- Судалгааны практик, ялангуяа хүний сэдэвтэй холбоотой дүрэм журам эсвэл протоколууд
- Ном зүй, нийтлэгчдийн каталог эсвэл хэвлэгдсэн бүтээлийн тойм
- Үзэсгэлэнгийн каталог, хурлын хөтөлбөр, илтгэл, бусад олон нийтийн танилцуулга, арга хэмжээг тодорхойлсон баримт бичиг
- Иргэдийн оролцоотой судалгаа, баримтжуулалтын хөтөлбөр, үйл ажиллагааны талаарх хэвлэл мэдээллийн мэдээлэл